

SXEDIO.GT8

20.12.1956: ΚΥΠΡΟΣ ΚΑΙ ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟΡΡΙΠΤΟΥΝ ΤΙΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΡΑΝΤΙΓΚΛΙΦ ΕΝΩ Η ΒΡΕΤΤΑΝΙΑ ΑΠΕΙΛΕΙ ΜΕ ΔΙΧΟΤΟΜΗΣΗ

Τις συνταγματικές προτάσεις για την Κύπρο, που ετοίμασε ο Λόρδος Ράντιγκλιφ έδωσε στη δημοσιότητα ο Υπουργός Αποικιών Λέννονι Μπόιντ με ομιλία του στη Βρετανική Βουλή στις **19** Δεκεμβρίου.

Ο Μπόιντ προσπάθησε να τις παρουσιάσει σαν τέλειες και για να χρυσώσει το χάπι πρόσθεσε ότι αυτές αποτελούσαν δίκαιη ισορροπία μεταξύ των διαφόρων συγκρουομένων συμφερόντων και ότι η Αγγλία σαν ερχόταν ο κατάλληλος καιρός θα επανεξέταζε το θέμα της αυτοδιάθεσης.

"Οι διευθετήσεις αυτές θα παράσχουν στο λαό της Κύπρου το ευρύτερο δυνατό μέτρο αυτονομίας συμβιβαζόμενης προς επιφύλαξη της Αμυνας των Εξωτερικών υποθέσεων και της Δημόσιας Ασφάλειας στον Κυβερνήτη.

Κατά την άποψη μας αυτές αντιπροσωπεύουν δίκαιη ισορροπία μεταξύ των διάφορων και συχνά συγκρουόμενων συμφερόντων τα οποία επηρεάζονται".

Πρόσθεσε:

"Η Κυβέρνηση της Α. Μ. θα είναι διατεθειμένη να εισαγάγει τέτοιο σύνταγμα μόλις ικανοποιηθούμε ότι υπάρχει στην Κύπρο κατάσταση στην οποία μπορούν να διεξαχθούν γνήσιες εκλογές, ελεύθερες από βία και εκφοβισμό. Γίνεται αμέσως έναρξη με την κατάρτιση των αναγκαίων συνταγματικών οργάνων, ώστε να καταστεί δυνατό να διεξαχθούν εκλογές μόλις επιστρέψουν τούτο οι συνθήκες.

Όπως γνωρίζει η Βουλή, οι όροι εντολής που δόθηκαν στο Λορδο Ράντιγκλιφ προνοούν σύνταγμα για μια αυτοκυβερνώμενη Κύπρο υπό βρετανική κυριαχία. Όσον αφορά το μελλοντικό κεθεστώς της νήσου, η Κυβέρνηση της Α. Μεγαλειότητας, επεβεβαίωσε ήδη την αναγνώριση από αυτήν της αρχής της αυτοδιάθεσης. Όταν η διεθνής και στρατηγική κατάσταση το

επιτρέψει και υπό τον όρο ότι η αυτοκυβέρνηση λειτουργεί ικανοποιητικά, η Κυβέρνηση της Αυτής Μεγαλειότητας θα είναι έτοιμη να αναθεωρήσει το ζήτημα της εφαρμογής της αυτοδιάθεσης".

Όμως ο Μπόϊντ για να εκβιάσει την αποδοχή των προτάσεων Ράντγκλιφ απείλησε τους Έλληνες με τη διχοτόμηση της νήσου σε περίπτωση που δεν θα δέχονταν τις συνταγματικές προτάσεις.

Είπε ο Μπόϊντ:

"Όταν επέλθει ο χρόνος για την αναθεώρηση (αυτήν του θέματος της αυτοδιάθεσης) δηλαδή όταν εκπληρωθούν οι όροι αυτοί σκοπός της Κυβέρνησης της Α. Μεγαλειότητας θα είναι να εξασφαλίσει ώστε οποιαδήποτε άσκηση της αυτοδιάθεσης πρέπει να πραγματοποιηθεί κατά τέτοιο τρόπο, ώστε στην Τουρκική Κυριακή Κοινότητα, όχι ολιγότερο από την Ελληνική Κυπριακή κοινότητα, θα δοθεί κάτω από τις ειδικές συνθήκες της Κύπρου η ελευθερία να αποφασίσει μόνη της το μελλοντικό της καθεστώς. Με άλλα λόγια η Κυβέρνηση της Αυτής Μεγαλειότητας αναγνωρίζει ότι η άσκηση της αυτοδιάθεσης σε τέτοιο μικτό πληθυσμό πρέπει να περιλαμβάνει μεταξύ των ενδεχομένων και τη διχοτόμηση της νήσου".

Εξ άλλου μετά τη συνεδρία της Βουλής ο Μπόϊντ σε δημοσιογραφική διάσκεψη απαντώντας σε υποθετική ερώτηση όταν εφαρμοσθεί η αυτοδιάθεση και η πλειοψηφία αποφασίσει υπέρ της Ένωσης ποια θα ήταν η στάση της Αγγλίας απάντησε ότι σε μια τέτοια περίπτωση ασφαλώς θα γινόταν η διχοτόμηση της νήσου την οποία μάλιστα χαρακτήρισε σαν την "πλέον λογική λύση".

Η Βρετανία έδωσε στη δημοσιότητα τις συνταγματικές προτάσεις της γνωρίζοντας εκ των προτέρων ότι δεν είχαν τη σύμφωνη γνώμη της Ελλάδας.

Ήδη το Υπουργικό Συμβούλιο της Ελλάδας είχε απορρίψει τις προτάσεις από τις 14 Δεκεμβρίου πολύ πριν δοθούν στη δημοσιότητα αλλά τήρησε μυστική τη στάση της μέχρι που τις έδωσε στη δημοσιότητα ο Μπόϊντ.

Ο Μπόϊντ είχε πάρει την απάντηση του

Καραμανλή όταν αυτός μετέβη στην Ελλάδα στις 14 του μήνα για ενημερωτικές επαφές γύρω από τις βρετανικές προτάσεις.

Ο Καραμανλής σε μεταγενέστερο σημείωμά του που δημοσιεύεται στο Αρχείο του (τόμος Α σελ. 240) αναφέρει για τη συνομιλία του με τον Μπόϊντ και τις πρώτες του αντιδράσεις:

"Την 14ην Δεκεμβρίου 1956 και μετά 24ωρον προειδοποίησιν, με επεσκέπτετο ο υπουργός των Αποικιών διά να θέσει υπ' όψιν μου το σύνταγμα, το οποίον είχε καταρτίσει κατ' εντολήν της αγγλικής Κυβερνήσεως ο Λόρδος Ράντγκλιφ. την αυτήν δε ημέραν συνεκροτήθη ευρεία σύσκεψις, κατά την οποίαν ο άγγλος υπουργός ανέπτυξε τα πλεονεκτήματα του προτεινομένου σχεδίου. Από τας απαντήσεις όμως που έδωσε εις δύο βασικά μου ερωτήματα, αποδεικνύετο ότι το σχέδιον όχι μόνον δεν προσέφερεν λύσιν, αλλά ότι οδηγούσε εις διχοτόμησιν. Ούτω, όταν τον ηρώτησα "το σχέδιον ασχολείται με την αυτοκυβέρνησιν, τι θα γίνη όμως με την αυτοδιάθεσιν" μου απήντησεν ως ακολούθως: " Την προσεχή Τετάρτην, δηλαδή μεθαύριον, που η Κυβέρνησις θα ανακοινώση το σχέδιον εις την αγγλικήν Βουλήν, θα το συνοδεύση με την κάτωθι δήλωσιν: "Εφόσον θα λειτουργή το σύνταγμα τούτο κανονικώς και επιτυχώς και όταν αι διεθνείς συνθήκαι το επιτρέψουν τότε θα επανεξετάσωμεν την εφαρμογήν της αυτοδιαθέσεως. Και λόγω των δυσχερειών του προβλήματος, όταν έλθη ο χρόνος της επανεξετάσεως αυτού τότε θα οδηγηθώμεν από την αρχήν ότι και οι Τούρκοι της Κύπρου, ουχί ολιγώτερον από τους Έλληνας Κυπρίους, θα πρέπει και αυτοί να απολαύσουν της αρχής της αυτοδιοικήσεως".

Εις άλλην ερώτησιν μου "αν η αγγλική Κυβέρνησις προτίθεται να ελευθερώση τον Μακάριον, η σύμπραξις του οποίου ήτο απαραίτητος εις οιανδήποτε λύσιν του Κυπριακού, ο κ. Μπόϊντ απήντησεν ως ακολούθως: "Βεβαίως ουδέποτε εσκέφθημεν ότι θα ήτο συνεχής η εξορία του, αλλά εφόσον διαρκεί η τρομοκρατία εις την νήσον, δεν

τίθεται ζήτημα επανόδου του και εφόσον δεν εξασφαλίζεται και δεν επικρατεί η τάξις και η ησυχία εις την νήσον. Αλλά πάντως, αντιμετωπίζομεν την επάνοδον του. Εχομεν υπ' όψιν να τον αφήσωμεν ελεύθερον μόνον όταν αποδοκιμάση την τρομοκρατίαν εις την νήσον. Εχομεν ακλονήτους αποδείξεις ότι έχει ανάμιξιν εις τας δολοφονίας και ότι εάν τον αφήσωμεν ελεύθερον, δύναται απ' όπου και αν μεταβή, να βοηθή εις την εκτέλεσιν των δολοφονιών, ενώ από τας Σεϋχέλλας δεν δύναται να το κάμη". Επί της απαντήσεως του δε αυτής αγανακτήσας έκανα την ακόλουθον παρατήρισιν: " Δεν παραδέχομαι τα περί αναμίξεως του Μακαρίου εις δολοφονίας. Επειτα είναι πολύ διάφορος ο τρόπος με τον οποίον αντιμετωπίζει εκατέρα των πλευρών το θέμα του αγώνος των Κυπρίων. Αλλέως το βλέπουν οι Έλληνες και αλλέως το βλέπουν οι Άγγλοι. Εκείνο το οποίον λέγετε εσείς τρομοκρατίαν, οι Έλληνες το θεωρούν απελευθερωτικόν αγώνα".

Μετά την σύσκεψιν συνεκάλεσα το Υπουργικόν Συμβούλιον, το οποίον απεφάσισεν όπως χαρακτηρισθή απαράδεκτον το προταθέν σύνταγμα".

(Μεταγλώττιση)

"Στις 14 Δεκεμβρίου 1956 και μετά 24ωρη προειδοποίηση, με επισκεπτόταν ο υπουργός των Αποικιών για να θέσει υπόψη μου το σύνταγμα, το οποίο είχε καταρτίσει κατ' εντολή της αγγλικής Κυβέρνησης ο Λόρδος Ράντγκλιφ. Την ιδίω δε μέρα συγκροτήθηκε ευρεία σύσκεψη, κατά την οποία ο άγγλος υπουργός ανέπτυξε τα πλεονεκτήματα του προτεινόμενου σχεδίου. Από τις απαντήσεις όμως που έδωσε σε δύο βασικά μου ερωτήματα, αποδεικνυόταν ότι το σχέδιο όχι μόνο δεν προσέφερε λύση, αλλά ότι οδηγούσε σε διχοτόμηση. Έτσι, όταν τον ρώτησα "το σχέδιο ασχολείται με την αυτοκυβέρνηση, τι θα γίνει όμως με την αυτοδιάθεση" μου απάντησε ως ακολούθως: " Την προσεχή Τετάρτη, δηλαδή μεθαύριο, που η

Κυβέρνηση θα ανακοινώσει το σχέδιο στην αγγλική Βουλή, θα το συνοδεύσει με την πιο κάτω δήλωσ: "Εφόσον θα λειτουργεί το σύνταγμα αυτό κανονικά και επιτυχώς και όταν οι διεθνείς συνθήκες το επιτρέψουν τότε θα επανεξετάσουμε την εφαρμογή της αυτοδιάθεσης. Και λόγω των δυσχερειών του προβλήματος, όταν έλθει ο χρόνος της επανεξέτασης του τότε θα οδηγηθούμε από την αρχή ότι και οι Τούρκοι της Κύπρου, όχι λιγότερο από τους Έλληνες Κυπρίους, θα πρέπει και αυτοί να απολαύσουν την αρχή της αυτοδιοίκησης".

Σε άλλη ερώτηση μου "αν η αγγλική Κυβέρνηση προτίθεται να ελευθερώσει τον Μακάριο, η σύμπραξη του οποίου ήταν απαραίτητη σε οποιαδήποτε λύση του Κυπριακού, ο κ. Μπόϊντ απάντησεν ως ακολούθως: "Βεβαίως ουδέποτε σκεφθήκαμε ότι θα ήταν συνεχής η εξορία του, αλλά εφόσον διαρκεί η τρομοκρατία στην νήσο, δεν τίθεται ζήτημα επανόδου του και εφόσον δεν εξασφαλίζεται και δεν επικρατεί η τάξη και η ησυχία στη νήσο. Αλλά πάντως, αντιμετωπίζουμε την επάνοδο του. Εχουμε υπ' όψη να τον αφήσουμε ελεύθερο μόνο όταν αποδοκιμάσει την τρομοκρατία στη νήσο. Εχουμε ακλόνητες αποδείξεις ότι έχει ανάμιξη στις δολοφονίες και ότι εάν τον αφήσουμε ελεύθερο, μπορεί απ' όπου και αν μεταβεί, να βοηθά στην εκτέλεση των δολοφονιών, ενώ από τις Σεϋχέλλες δεν μπορεί να το κάμει". Στην απάντηση του δε αυτή αφού αγανάκτησα έκανα την ακόλουθη παρατήριση: " Δεν παραδέχομαι τα περί αναμίξεως του Μακαρίου σε δολοφονίες. Επειτα είναι πολύ διάφορος ο τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζει η κάθε πλευρά το θέμα του αγώνα των Κυπρίων. Αλλιώς το βλέπουν οι Έλληνες και αλλιώς το βλέπουν οι Άγγλοι. Εκείνο το οποίον λέγετε σείς τρομοκρατία, οι Έλληνες το θεωρούν απελευθερωτικό αγώνα".

Μετά την σύσκεψη συγκάλεσα το Υπουργικό Συμβούλιο, το οποίο αποφάσισε όπως χαρακτηρισθεί απαράδεκτο το σύνταγμα που προτάθηκε".

Για λόγους αβρότητας ο Καραμανλής κράτησε

μυστικές τις θέσεις της στις προτάσεις Ράντγκλιφ μέχρι να ανακοινωθούν επίσημα στη βρετανική Βουλή.

Έτσι μόλις δόθηκαν στη δημοσιότητα από τον Λέννοξ Μπόϊντ δεν υπήρχε πρόβλημα να τις ξαναμελετήσει η Ελλάδα. Γι' αυτό την ίδια κιόλας μέρα ο ραδιοσταθμός των Αθηνών μετέδιδε ότι οι προτάσεις είχαν απορριφθεί διότι "δεν εξασφαλίζεται η αυτοδιάθεση του κυπριακού λαού".

Το προτεινόμενο σύνταγμα, ανέφερε ο ραδιοσταθμός "δεν δύναται να θεωρηθεί ως βάσις συνεννοήσεως, διά τούτο δε η ελληνική Κυβέρνησις θα επιμείνη εις την προσφυγήν της ενώπιον των Ηνωμένων Εθνών".

Η Ελλάδα είχε πολλές διαφωνίες με το σχέδιο: Δεν εξασφάλιζε τη αρχή της αυτοδιάθεσης, δεν έκαμνε καμιά αναφορά στο θέμα της απελευθέρωσης του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου, ο οποίος είχε εξορισθεί στις Σεϋχέλλες και παρείχε απεριόριστες εξουσίες στον Κυβερνήτη.

Αναλυτικότερα οι απόψεις της Ελλάδας για το σχέδιο που δόθηκαν στη δημοσιότητα στις **20** Δεκεμβρίου **1956** έχουν ως εξής:

"Το Υπουργικόν Συβούλιον της Ελλάδας, λαβόν γνώσιν του σχεδίου συντάγματος της Κύπρου, όπερ κατηρτίσθη υπό του Λόρδου Ράντγκλιφ, διεπίστωσεν ότι:

1. Το σχέδιον τούτο ουδέν προβλέπει περί της υπό του κυπριακού λαού ασκήσεως του δικαιώματος αυτοδιαθέσεως και συνεπώς δεν συνάδει προς τας θεμελειώδεις αρχάς του Καταστατικού χάρτου των Ηνωμένων Εθνών.

2. Το σχέδιον επί πλέον ούτε δημοκρατικόν ούτε φιλελεύθερον είναι, κυρίως διότι ενώ κατά τύπους καθιερεί την αρχήν της πλειοψηφίας και ταύτην περιωρισμένην την στραγγαλίζει εν τη ουσία, διά της παροχής σχεδόν απεριόριστου εξουσίας εις τον Κυβερνήτην.

Κατόπιν των διαπιστώσεων τούτων, το

Υπουργικόν Συμβούλιον ενέκρινεν ομοφώνως ότι το σχέδιον συντάγματος Ράντγκλιφ δεν δύναται να θεωρηθή ότι παρέχει βάσιν προς επίλυσιν του κυπριακού ζητήματος. Συμπληρωματικώς προς τα ανωτέρω παρατηρούνται τα εξής επί του περιεχομένου του σχεδίου συντάγματος.:

1. Το σύνταγμα Ράντγκλιφ εγκαθιδρύει δύο εξουσίας: Την εξουσίαν του Διοικητού και την της Αυτοκυβερνήσεως. Εις τον Διοικητήν υπάγονται αι Εξωτερικαί Υποθέσεις, η Άμυνα, η Εσωτερική Ασφάλεια, η Ραδιοφωνία, η Διακοινοτική Παιδεία, ο έλεγχος Δικαιοσύνης και άλλα.

Εις τους όρους Άμυνα και Εσωτερική Ασφάλεια προσδίδεται έννοια ευρυτάτη και απροσδιόριστος. Εις τον Διοικητήν εναπόκειται να προσδιορίση κυριαρχικώς την έκτασιν του όρου και ενδεικτικώς αναφέρεται ότι εις την έννοιαν τούτου περιλαμβάνεται και αυτή η εισαγωγή αγαθών.

Εις την αυτοκυβέρνησιν της οποίας τα όρια ως αυτονόητον είναι ασαφή, παρουσιάζονται τα ακόλουθα ελαττώματα:

Η Νομοθετική εξουσία ασκείται από την Βουλήν και τον Διοικητήν. Ούτος μόνον κατά θεωρίαν κυροί υποχρεωτικώς τους Νόμους. Εν τη ουσία ο Διοικητής έχει εις την διάθεσιν του ποικίλους τρόπους, διά να αρνηθή την κύρωσιν. Είναι χαρακτηριστικόν ότι επί συνόλου 36 βουλευτών "δέκα βουλευταί αποτελούν απαρτίαν". Εν άλλοις λόγους, απαρτία δύναται να υπάρξη παρόντων μόνον των διοριζομένων και Τούρκων βουλευτών. Ο κανονισμός της Βουλής θεσπίζεται υπό του διοικητού. Χρόνος διαρκείας εκάστης συνόδου δεν ορίζεται.

2. Ως προς την εκτελεστικήν εξουσίαν, θεσπίζεται ότι ο Διοικητής κατ' ουσίαν διορίζει τον Πρωθυπουργόν και μάλιστα ουχί υποχρεωτικώς εκ της Βουλής και παύει αυτόν κατά βούλησιν, χωρίς να υποχρεούται να προβή εις διάλυσιν της Βουλής. Ο Πρωθυπουργός δεν είναι υποχρεωτικόν να απολαύη της εμπιστοσύνης της Βουλής. Συνεπώς το σύνταγμα δεν

είναι κοινοβουλευτικόν.

3. Οι δημόσιοι υπάλληλοι θα εξαρτώνται από μίαν επιτροπήν, την οποίαν θα διορίζη ο διοικητής. Κατ' αυτόν τον τρόπον εν τη ουσία η Κυβέρνησις αποστερείται του κύρους και της επιβολής επί των δημοσίων υπαλλήλων.

4. Η δικαστική εξουσία ασκείται από δικαστήρια συγκροτούμενα κατά τοιούτον τρόπον, ώστε οι Έλληνες να μειωθηφούν πάντοτε έναντι των Τούρκων και των Αγγλων Δικαστών. Εις περίπτωσιν συγκρούσεως δικαιοδοσίας μεταξύ διοικητού και αυτοκυβερνήσεως κυριαρχικώς αποφασίζει περί της άρσεως ταύτης μόνον ο Διοικητής.

5. Τα υπό του διοικητού εκδιδόμενα διατάγματα είναι πάντοτε έγκυρα ασχέτως του περιεχομένου των, έστω και εάν παραβιάζουν τον χώρον της αυτοκυβερνήσεως. Ταύτα κατισχύουν των Νόμων της αυτοκυβερνήσεως και εις ουδενός δικαστηρίου την κρίσιν υπόκεινται.

6. Ενώ η λογοκρισία τίθεται εις χείρας του διοικητού, ουδεμία θεσπίζεται διάταξις προστατευτική της ελευθεροτυπίας.

7. Ο Διοικητής έχει αποκλειστικήν εξουσίαν προς κήρυξιν καταστάσεως πολιορκίας με αποτέλεσμα την ολοκληρωτικήν αναστολήν της ισχύος του συντάγματος.

8. Η διάταξις η οποία εξαρτά την ρύθμισιν της εισαγωγής των αγαθών από τον Διοικητήν και μόνον έχει μεγίστην σημασίαν διά την οικονομικήν ζωήν της Νήσου.

9. Ουδεμία υπάρχει διάταξις προνοούσα περί των προνομίων της Εκκλησίας.

10. Τέλος και κυρίως εις την προταθείσαν υπό αγγλικής πλευράς λύσιν δεν αντιμετωπίζεται ούτε θετική ρύθμισις του ζητήματος της εφαρμογής της αυτοδιαθέσεως, ούτε η απαραίτητος επιστροφή του Εθνάρχου της Κύπρου Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Μακαρίου.

Κατόπιν των ανωτέρω καθίσταται σαφές, ότι το

υπό του Λόρδου Ράντγκλιφ εκπονηθέν σχέδιον συντάγματος ούτε φιλελεύθερον ούτε δημοκρατικόν είναι, αλλ' αντιθέτως δυσμενέστερον και αυτών των συνταγματικών προτάσεων του Λόρδου Γουίνστερ".

(Μεταγλώττιση)

"Το Υπουργικό Συμβούλιο της Ελλάδας, αφού έλαβε γνώση του σχεδίου συντάγματος της Κύπρου, το οποίο καταρτίστηκε από το Λόρδο Ράντγκλιφ, διαπίστωσε ότι:

1. Το σχέδιο αυτό τίποτε δέν προβλέπει για την άσκηση από τον κυπριακό λαό του δικαιώματος αυτοδιάθεσης και συνεπώς δεν συνάδει προς τις θεμελειώδεις αρχές του Καταστατικού χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

2. Το σχέδιο επί πλέον δεν είναι ούτε δημοκρατικό ούτε φιλελεύθερο, κυρίως διότι ενώ κατά τύπους καθιερώνει την αρχή της πλειοψηφίας και αυτήν περιορισμένη την στραγγαλίζει στην ουσία, με την παροχή σχεδόν απεριόριστης εξουσίας στον Κυβερνήτη.

Υστερα από αυτές τις διαπιστώσεις, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε ομόφωνα ότι το σχέδιο συντάγματος Ράντγκλιφ δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι παρέχει βάση προς επίλυση του κυπριακού ζητήματος. Συμπληρωματικά προς τα ανωτέρω παρατηρούνται τα εξής στο περιεχόμενο του σχεδίου συντάγματος:

1. Το σύνταγμα Ράντγκλιφ εγκαθιδρύει δυο εξουσίες: Την εξουσία του Διοικητή και εκείνην της Αυτοκυβέρνησης. Στον Διοικητή υπάγονται οι Εξωτερικές Υποθέσεις, η Άμυνα, η Εσωτερική Ασφάλεια, η Ραδιοφωνία, η Διακοινοτική Παιδεία, ο έλεγχος Δικαιοσύνης και άλλα.

Στους όρους Άμυνα και Εσωτερική Ασφάλεια προσδίδεται έννοια ευρύτατη και απροσδιόριστη. Στον Διοικητή εναπόκειται να προσδιορίσει κυριαρχικά την έκταση του όρου και ενδεικτικά αναφέρεται ότι στην έννοια του περιλαμβάνεται και

αυτή η εισαγωγή αγαθών.

Στην αυτοκυβέρνηση της οποίας τα όρια ως αυτονόητο είναι ασαφή, παρουσιάζονται τα ακόλουθα ελαττώματα:

Η Νομοθετική εξουσία ασκείται από τη Βουλή και τον Διοικητήν. Αυτός μόνο κατά θεωρία κυρώνει υποχρεωτικά τους Νόμους. Στην ουσία ο Διοικητής έχει στη διάθεση του ποικίλους τρόπους, για να αρνηθεί την κύρωση. Είναι χαρακτηριστικό ότι σε σύνολο **36** βουλευτών "δέκα βουλευτές αποτελούν απαρτία". Με άλλα λόγια, απαρτία μπορεί να υπάρξει παρόντων μόνο των διοριζόμενων και Τούρκων βουλευτών. Ο κανονισμός της Βουλής θεσπίζεται από τον διοικητή. Χρόνος διάρκειας κάθε συνόδου δεν ορίζεται.

2. Ως προς την εκτελεστική εξουσία, θεσπίζεται ότι ο Διοικητής κατ' ουσίαν διορίζει τον Πρωθυπουργό και μάλιστα όχι υποχρεωτικά από τη Βουλή και τον παύει κατά βούληση, χωρίς να υποχρεούται να προβεί σε διάλυση της Βουλής. Ο Πρωθυπουργός δεν είναι υποχρεωτικό να απολαύει της εμπιστοσύνης της Βουλής. Συνεπώς το σύνταγμα δεν είναι κοινοβουλευτικό.

3. Οι δημόσιοι υπάλληλοι θα εξαρτώνται από μια επιτροπή, την οποία θα διορίζει ο διοικητής. Κατ' αυτόν τον τρόπο στην ουσία η Κυβέρνηση αποστερείται του κύρους και της επιβολής στους δημόσιους υπαλλήλους.

4. Η δικαστική εξουσία ασκείται από δικαστήρια που συγκροτούνται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε οι Έλληνες να μειωθούν πάντοτε έναντι των Τούρκων και των Άγγλων Δικαστών. Σε περίπτωση συγκρούσεως δικαιοδοσίας μεταξύ διοικητή και αυτοκυβέρνησης κυριαρχικά αποφασίζει για την άρση της μόνο ο Διοικητής.

5. Τα διατάγματα που εκδίδονται από το διοικητή είναι πάντοτε έγκυρα άσχετα από το περιεχόμενο τους, έστω και εάν παραβιάζουν το χώρο της αυτοκυβέρνησης. Αυτά κατισχύουν των Νόμων της

αυτοκυβέρνησης και σε δεν υπόκειται κανενός δικαστηρίου την κρίση.

6. Ενώ η λογοκρισία τίθεται στα χέρια του διοικητή, καμμιά διάταξη δεν θεσπίζεται προστατευτική της ελευθεροτυπίας.

7. Ο Διοικητής έχει αποκλειστική εξουσία προς κήρυξη κατάστασης πολιορκίας με αποτέλεσμα την ολοκληρωτική αναστολή της ισχύος του συντάγματος.

8. Η διάταξη η οποία εξαρτά τη ρύθμιση της εισαγωγής των αγαθών από το Διοικητή και μόνο έχει μέγιστη σημασία για την οικονομική ζωή της Νήσου.

9. Καμμιά διάταξη δεν υπάρχει η οποία να προνοεί για προνόμια της Εκκλησίας.

10. Τέλος και κυρίως στην προταθείσα από αγγλικής πλευράς λύση δεν αντιμετωπίζεται ούτε θετική ρύθμιση του ζητήματος της εφαρμογής της αυτοδιάθεσης, ούτε η απαραίτητη επιστροφή του Εθνάρχη της Κύπρου Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Μακαρίου.

Υστερα από τα πιο πάνω καθίσταται σαφές, ότι το σχέδιο συντάγματος που εκπονήθηκε από το Λόρδο Ράντγκλιφ συντάγματος δεν είναι ούτε φιλελεύθερο ούτε δημοκρατικό, αλλά αντίθετα δυσμενέστερο και από αυτά των συνταγματικών προτάσεων του Λόρδου Γουίνστερ".

Απορριπτική ήταν επίσης η απάντηση του Γραφείου της Εθναρχίας το οποίο ανέφερε ότι μόνο ο εξόριστος Αρχιεπίσκοπος Μακάριος μπορούσε να χειρισθεί το θέμα υπεύθυνα και ζήτησε την απόλυση του από την εξορία των Σεΰχελλών.

Με τον τρόπο αυτό η Εθναρχία αρνείτο να προσφέρει ανδρείκελλα στο Χάρτιγκ για να συζητήσουν μαζί του το μέλλον της Κύπρου.